MUZEJSKI RAVNATELJ
LJUBLJANA JUGOSLAVIJ

Št. 101 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v petek, 29. aprila 1927. Posamezna številka 30 cent. Letnik LII

List izhaja vsak ...en ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, ...8.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. ...vške 30 stot. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti ... za trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahva... ...bila L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.— ... na prvi strani L 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost» Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Avstrija po volitvah

DUNAJ, 27. aprila 1927.

Uradni podatki o izidu volitev v avstrijski državni zbor, ki so se vršile v nedeljo 24. t. m., bodo objavljeni še le za nekoliko dni. Vendar ne bodo te uradne ugotovitve, ki imajo bolj formalno vrednost, bistveno spremenile splošne slike novega položaja, kakršen je znan že danes.

Letošnje volitve — lahko se reče — niso prinesle nikake resne spremembe v primeri s prejšnjo zakonodajno dobo Izid glasovanja je marveč dokaj jasno dokazal, da so politična prepričanja v Avstriji stabilizirana, utrjena in opredeljena. Dalje so pokazale volitve precejšnjo trdnost političnega prepričanja pripadnikov posameznih strank. Avstrijski volivci se ne dajo lahko pridobiti za nova, hipna razpoloženja, temveč so — vsak v svojem prepričanju — zelo konservativni.

Vsaj za starejše volivce je veljalo to «pravilo». Le glede onih volivcev, ki se prejšnjih volitev niso udeležili, in pa glede novih najmlajših, ki so prvič glasovali, je bilo vprašanje, kam bodo obrnili. Tudi na to vprašanje so dale nedeljske volitve jasen odgovor. Na Dunaju je bilo vpisanih 120.000 volivcev in vsi so glasovali za socialiste. Isto se je dogajalo tudi po drugih krajih. Tudi mnogi neodločni volivci so stopili v nedeljo na dan ter so pomnožili s svojimi glasovi vrste socialistov.

Državni kancelar se je nadejal, da se bo meščanski blok pokazal tako sijajno, da bo na Dunaju zlomljena nadvlada socialistov in da bo njih zastopstvo stisnjeno na eno tretjino prejšnjega števila. Seveda pa so bili to najvišji cilji meščanskega bloka. In res niso bili doseženi. Socialni demokrati se niso na Dunaju le obdržali, temveč so tudi naravnost sijajno zmagali. Tako ostane torej Dunaj še nadalje «rdeča prestolnica» Avstrije.

Pa tudi ostala velika avstrijska mesta so izvesila v nedeljo rdeče barve. V Lincu so zmagali socialni demokrati, istotako so dobili v Gradcu največ glasov. Ta stranka ni zgubila nikjer niti enega samega mandata, temveč je zmagala pri prvem skrutiniju tudi tam, kjer je prej dobila mandate na podlagi odlomkov. Ne more se tajiti, da zaznamujejo socialni demokrati povsod znaten porast glasov in da so sploh edina stranka, ki more govoriti o uspehu.

Da ni ta njihov uspeh izražen tudi s sorazmernim številom mandatov, temu so vzrok razne okoliščine. Udeležba pri nedeljskem glasovanju je bila tako velika, da znaša povprečno 90%, a po nekaterih posameznih krajih pa kar 98 in še več od sto. Tako je prišlo, da je bil količnik zelo visok, in sicer ravno v onih krajih, kjer so socialno-demokratični glasovi najbolj narastli. To se je posebno opažalo na Dunaju. Dasi so dobili socialni demokrati 120.000 glasov, se je povečalo število njihovih mandatov le za dva poslanca.

Število socialno-demokratskih poslancev ni torej posebno narastlo, toda že s tem, da so pridobili 4-5 novih poslancev, so meščanski blok precej oslabili, tako da bo moral pritegniti na pomoč tudi kmetsko zvezo, ako bo hotel imeti tako večino kakor v prejšnji zakonodajni dobi. Socialni demokratje so imeli v prejšnji zbornici 68 poslancev, a v novi jih bodo imeli vsaj 73. V parlamentu bodo torej še močnejši činitelj nego prej. Kljub temu, da bodo vključeni v novo večino tudi poslanci kmetske zveze, ne bo namreč manjkalo neprilik v vprašanjih kulturnega značaja.

Zelo zanimiv je pojav, da so na letošnjih volitvah zginile vse majhne stranke. Sistem dveh strank se je izčistil in utrdil ter se bo v bodočnosti še bolj izključno izvajal nego v zadnji dobi. Velikonemci so imeli znatne koristi od svoje zveze s krščanskimi socialci in v nedeljo so uvideli, da bi se gotovo ne bili več vrnili v parlament, če bi ne bili sklenili z njimi sporazuma za skupni nastop pri volitvah. Posledica tega nauka bo — tako se računa — da pride prej ali slej do strnitve teh dveh strank v eno samo. Tudi nova poljedelska stranka, ki je dobila sedem mandatov, bo težko tvorila tretjo avstrijsko stranko. Uspehi, ki jih je dosegla, ne odgovarjajo nadam, ki jih je stavila v nedeljske volitve.

Na splošno se more reči, da so nedeljske volitve vlado oslabile. Socialni demokratje so pridobili na moči in s tem se poveča tudi kontrola opozicije nad parlamentom. Posledica bo ta, da vlada ne bo mogla voditi druge politike razen politike kompromisa. Na drugi strani pa so socialni demokrati ohranili Dunaj, kjer bodo mogli nemoteno nadaljevati delo za uresničenje svojega programa. V državi z meščansko večino v parlamentu bo Dunaj, prestolnica, še nadalje popolnoma v rokah socialnih demokratov. Kriza za krizo, spor za sporom se mora porajati iz takega položaja.

Avstrija je srečno prestala volitve, toda borba, katere smernice naj veljajo v njeni gospodarski politiki, se bo nadaljevala. Čas bo pokazal, katera je boljša za Avstrijo, ali meščanska ali socialno-demokratska gospodarska politika.

Italija in Jugoslavija

Stališče Italije

v albanskem sporu

LONDON, 28. «Times» je objavil naslednjo noto o albanskem vprašanju:

«V prvih dneh aprila je Sir Ronald Graham, angleški poslanik v Rimu, sporočil gospodu Mussoliniju mnenje Sira Austena Chamberlaina o krizi v odnošajih med Italijo in Jugoslavijo, v zvezi z albanskim vprašanjem. Že od samega početka je bilo mnenje londonske vlade, da bi bili direktni razgovori najboljše sredstvo za rešitev spora, predvsem če bi jugoslovenska vlada pokazala dobro voljo v vprašanju toliko zavlačevane ratifikacije nettunskih konvencij; vendar pa je obenem upoštevala mnenje, da bi bilo mordà, v izogib novih sporov, priporočljivo izrabiti priliko za proučitev celotnega položaja, ustvarjenega po tiranskem paktu med Italijo in Jugoslavijo.

«Odgovor gospoda Mussolinija je sedaj znan v Londonu. Italija stoji na stališču, da so dogodki popolnoma dokazali umestnost dejstva, da je Rim opozoril na nevarnost, ki je pretila od zunaj vladi Ahmed bega Zogu, da pa sedaj ni nobenega «incidenta», o katerem bi bilo treba razpravljati. Odnošaji med Rimom in Beogradom niso bili nikakor prekinjeni in izjave, ki bi jih hotel podati jugoslovenski poslanik v Rimu, se bodo sprejele v duhu prijateljstva in dobrega sosedstva. Tiranski pakt pa sta sklenili Italija in Albanija kot samostojni in suvereni državi; smisel pogodbe je bil natančno obrazložen že pred njeno ratifikacijo s strani albanskega parlamenta; in ker ni pogodba naperjena proti nobeni drugi državi, ni mogoče govoriti o vprašanju njene revizije».

Komentarji rimskih listov

RIM, 28. (Izv.) Glede takozvanega italijansko-jugoslovenskega spora prinašajo današnji rimski listi informacijo londonskega lista «Times». K tej informaciji dodaja rimska «Tribuna» kratek komentar.

«Po izrecnem komunikéju, pravi «Tribuna», katerega je izdala italijanska vlada v odgovor na nekatera beograjska poročila, ni mogla biti informacija «Timesa» drugačna. Ta informacija pa ni odveč, kajti tudi po onem komunikéju se je in se bo najbrž še nadaljevala časopisna kampanja, ki povdarja potrebo bosigavedi kakšnih pojasnil o interpretaciji tiranske pogodbe. Zlasti je povdarjal to potrebo pariški «Temps». Takih časopisov pa tudi ni manjkalo med angleškimi listi. Ti listi in revije čutijo še vedno živo potrebo povdarjati mednarodni liberalizem na stroške drugih. Sedaj je popolnoma odveč še nadalje brskati po straneh tiranske pogodbe. Pri sedanjem stanju stvari gre samo za ugotovitev, ali naj pomeni formula albanske neodvisnosti in iz nje izvirajočega nevmešavanja v resnici svobodo Jugoslavije — katera bi mogla biti nekega dne podpirana tudi od drugih sosednih držav, kakor na pr. od Grčije — da ovira potom podpiranja in pripravljanja vstaj konsolidacijo katerekoli albanske vlade, da doseže svoj nikdar opuščeni namen razdelitve albanskega ozemlja. Saj je bila ravno Jugoslavija ona, ki je podpirala vstajo Ahmeda-Zogu proti vladi Fan-Nolija, in je bila Italija ona, ki je dejala: Dovolj vstaj. Albanija ima vlado, katero je treba podpirati, da uredi državo za delo miru in blagostanja, za kar Jugoslavija nima gotovo niti sredstev niti sposobnosti. Zato ne more pomeniti kakršnasibodi navidezna razprava o tiranski pogodbi ničesar drugega, nego prepustiti Albanijo v žrtev raznih držav, da jo spravljajo v nered in bedo. Mar se je hotelo doseči to tedaj, ko je bila Albanija pripuščena v Družbo narodov? Ne verujemo! Zato mora tudi Anglija razumeti, da je mogoče uveljaviti neodvisnost Albanije potom stalnosti vlad in dobrih del, pa ne potom zarot in vojaških priprav na mejah. Zato tudi ni bilo potrebno mnogo diplomatičnih in časopisnih komentarjev k miroljubni italijanski ovadbi. Pač pa je potrebno razmišljati z veliko previdnostjo o solidarnosti protifašistovskega framasonstva in o izivajočem balkanstvu».

Isti «Tribuni» poročajo iz Pariza, da tvorijo italijansko-jugoslovenski odnošaji še vedno najvažnejši predmet razprav francoskega tiska in mednarodnih krogov. Medtem ko je Italija popolnoma mirna, živi Evropa, v kolikor se jo lahko opazuje iz Pariza pod vtisom strašila — vojne, ki grozi nastati vsled napetosti v italijansko-jugoslovenskih odnošajih.

Izjave Voje Marinkovića

o odnošajih med Italijo in Jugoslavijo

PARIZ, 28. Novi jugoslovenski zunanji minister Marinković je podal posebnemu dopisniku «Petit Parisiena» v Beogradu nekatere izjave o albanskem vprašanju. Naglašal je, da je Jugoslavija zmerom pripravljena pričeti direktna pogajanja, ter je dodal:

«Če bo med Italijo in Jugoslavijo prišlo potom direktnih razgovorov do odkritosrčne in popolne pojasnitve, sem prepričan, da se bo iz tega porodila trajna in lojalna zveza med obema državama. Oficijelno smo mi še vedno prijatelji in zavezniki: to se ne sme pozabiti. Pod takimi pogoji in če bo nekoliko dobre volje na eni in na drugi strani, bi najbrž ne smelo biti težko izpremeniti to formalno vez v resnično prijateljstvo. Na vsak način, sedanje stanje ne more trajati: treba je proučiti natančno in lojalno vsa vprašanja, ki nas razdvajajo; proučiti je treba ta vprašanja eno po eno ter jih rešiti, zavedajoč se realnosti in brez vmešavanja elementov samoljubja in prestiža. Jasni primeri izpričujejo, da se dva naroda vedno razumeta, če govorita z odkritosrčnim namenom, da se bosta razumela».

Izjave Burova

o albanskem sporu in o odnošajih med Bolgarsko in drugimi državami

BUKAREŠT, 28. (Izv.) Bolgarski zunanji minister Burov je podal romunskim novinarjem, ki so obiskali bolgarsko prestolico nekoliko zanimivih izjav. O albanskem vprašanju je Burov dejal, da je mnenja, da gojijo vse evropske vlade živo željo miru, vsled česar se ne bo mogel italijansko-jugoslovenski spor spremeniti v oborožen konflikt.

Tudi italijansko-ogrsko pogodbo smatra bolgarski zunanji minister kot novo sredstvo za vzdrževanje miru in za olajševanje dobrih sporazumov.

Nadalje se je izjavil bolgarski zunanji minister o romunsko-bolgarskem zbližanju, ki bo v bližnji bodočnosti postalo gotovo dejstvo. Enako zbližanje si želi Bolgarska tudi z Jugoslavijo in drugimi sosedami, da olajša realizacijo balkanskega

«S sovjetsko Rusijo, je dejal Burov, ne gojimo nikakih odnošajev in jih ne bomo mogli gojiti tudi v bodočnosti, dokler bo na krmilu sedanja vlada».

Končno je govoril o predstoječih volitvah, pri čemur je izrazil prepričanje, da si pribori v sedanjem političnem položaju državna stranka prav gotovo večino.

Kralj odpotoval v Siracuso

RIM, 28. Davi se je Nj. vel. kralj vkrcal v Gaeti na jahto «Savoia». Odpeljal se je proti Siracusi, kjer bo prisostvoval klasičnim igram v tamkajšnjem grškem gledališču.

Mednarodna konferenca

prijateljev vinske kaplje

RIM, 28. (Izv.) Dne 4. maja se bo otvorila v Rimu osma mednarodna konferenca nasprotnikov suhega režima ali prohibicije, to je nasprotnikov prepovedi točenja alkoholnih pijač. Na konferenci bo govoril med drugimi tudi profesor Kaufmann, ki bo dokazoval, da je tolmačenje besede alkoholizem, kakor se ga poslužujejo zastopniki protialkoholizma, popolnoma zmotno. Po zaključku konference se bodo podali delegati v Castelli Romani, kjer se prideluje žlahtna vinska kaplja.

Reforma državnega sveta

Obseg reforme

RIM, 28. (Izv.) Proučevanje reforme državnega sveta, ki je bilo poverjeno posebni komisiji, napreduje z veliko naglico. Reforma bo obstojala iz treh delov. Ustanovljen bo poseben posvetovalen organ, katerega delokrog se ne bo omejeval samo na upravne zadeve, ampak bo imel tudi značaj zakonodajnega posvetovalnega organa. Novi državni svet bo precej podoben francoskemu državnemu svetu v napoleonski dobi, ki je pripravil osnovne zakone prvega cesarstva. Predsedoval mu bo predsednik vlade. Drugi del reforme bo posvečen ustanovitvi najvišjega upravnega sodišča. Ker bodo sodne sekcije sedanjega državnega sveta odpravljene. Tretji del reforme pa predvideva ustanovitev najvišjega sodišča za kompetenčne spore.

Biošemu ministru Nittiju

se bo odvzelo državljanstvo

RIM, 28. (Izv.) Kakor doznava «L'Impero», se čimprej sestane komisija za politične izseljence, ki bo razpravljala o odvzetju italijanskega državljanstva bivšemu ministrskemu predsedniku Nittiju radi njegovega protiitalijanskega postopanja. To skorajšnje sklicanje komisije je v zvezi z interwievom, katerega je dovolil Nitti dopisniku beograjskega «Vremena».

Že včeraj je zahtevah «Il Lavoro d'Italia», ki je prinesel prevod interwieva, naj se odvzame Nittiju državljanstvo. Danes pa ponavlja to zahtevo rimska «Tribuna», ki vprašuje zakaj ni bilo temu strahopetnežu že odvzeto državljanstvo. Ni izključeno, da bo državljanstvo istočasno odvzeto tudi bivšemu zunanjemu ministru grofu Sforzi, kakor je to včeraj zahteval «Il Lavoro d'Italia».

Vprašanje pokrajinskih svetov

RIM, 28. (Izv.) Kakor znano ni bil dosedaj še izdan izvršilni pravilnik k zakonu, ki uvaja nove pokrajinske svete. Na prihodnjem zasedanju ministrskega sveta bodo ministri razpravljali, ali naj se prej izvedejo nekatere spremembe zakona, predno se izda izvršilni pravilnik k temu zakonu.

Bivši republikanski poslanec črtan iz seznama odvetnikov

RIM, 28. (Izv.) Agencija «L'Informatore della Stampa» poroča, da je bil z nedavnim sklepom, ki pa še ni postal izvršilen, črtan iz seznama rimskih odvetnikov bivši republikanski poslanec Ivan Conti. Sklep je utemeljen s političnimi razlogi.

Trst in Hamburg

RIM, 28. (Izv.) Agencija «La Recentissima» zatrjuje, da bo čimprej sklicana nova italijansko-nemška konferenca, da definitivno razreši vprašanje tarifne vojne med Trstom in Hamburgom. Povodom prijatelj. odnošajev, ki vladajo sedaj med Italijo in Nemčijo si obetajo prizadeti krogi ugoden izid predstoječe konference.

Morganovo posojilo za tvrdko Pirelli

NEW YORK, 28. (Izv.) Banka Morgan je vrgla na finančni trg posojilo v znesku 4 milijonov dolarjev, ki je namenjeno za tvrdko Pirelli. Posojilo bo dajalo sedem od sto obresti po kurzu 98 se amortizira tekom 25 let.

Poljski železniški materijal za Jugoslavijo

BEOGRAD, 28. (Izv.) Nocoj je imel sejo ministrski svet, ki je razpravljal o raznih važnih zadevah. Po seji je prometni minister izjavil novinarjem, da je dobil pooblastilo, da kupi na Poljskem za 7 milijonov 500.000 švicarskih frankov železniškega materijala, predvsem tračnic. Ta nabava gre na račun dolga za tobak, ki ga je Poljska kupila od Jugoslavije. Finančni minister pa je dobil pooblastilo, da nabavi 250.000 železniških pragov.

Jugoslavija in Rusija

Sovjetska vlada pripravljena pričeti pogajanja

PRAGA, 28. (Izv.) Kakor se govori v političnih krogih, je Rusija pripravljena začeti z Jugoslavijo pogajanja za obnovitev trgovinskih, diplomatskih in političnih odnošajev. Sovjeti se čudijo, da je bila Jugoslavija doslej napram njim tako rezervirana in upajo, da bo svoje dosedanje stališče izpremenila.

Politične manifestacije v Jugoslaviji

prepovedane za 1. dan maja

BEOGRAD, 28. (Izv.) Notranje ministrstvo je sporočilo vsem velikim županom, kako naj postopajo pri proslavi prvega maja. Vlada je določila, da se prepovedo vse javne manifestacije in govori v javnosti. Kulturne in zabavne manifestacije so dovoljene.

Nov jugoslovenski poslanik v Bernu

BEOGRAD, 28. (Izv.) Švicarska vlada je izdala agrement za imenovanje dosedanjega pomočnika zunanjega ministra Jovana Markovića za jugoslovenskega poslanika v Bernu.

«Novosti» o novih volitvah v Jugoslaviji

BEOGRAD, 28. (Izv.) «Novosti» pišejo danes, da je treba pričakovati novih volitev v mesecu avgustu. List pravi nadalje, da ne odgovarja resnici govorica, da bodo zastopniki SLS zopet vstopili v vlado.

Emisija jugoslovenskih bonov v New Yorku

NEW YORK, 28. (Izv.) Tu je definitivno zaključena emisija bonov jugoslovenske državne hipotekarne banke, glasečih se na dobo 30 let s sedem odstotnimi obrestmi in v znesku 12 milijonov dolarjev. Emisija je več kot pokrita. Jugoslovenska državna hipotekarna banka je dobila veliko boljše pogoje in večje ponudbe kakor doslej nobena druga hipotekarna banka.

Številne žrtve poplav

v Združenih državah

NEW YORK, 28. Na prošnjo guvernerja Louisiane je vojni minister dovolil, da se požene v zrak veliki nasip, ki leži 16 kilometrov severno od New Orleansa, da se na ta način reši mesto pred nevarnostjo poplave. Radi tega je zavladalo veliko razburjenje med poljedelci, katerih zemljišča bo, radi porušitve nasipa, poplavila voda. Kmetje so se baje tudi oborožili, ker hočejo na vsak način preprečiti izvedbo načrta. Guverner je mobiliziral narodno brambo v vseh krajih Louisiane. Mesto New Orleans je pripravljeno plačati prizadetim poljedelcem primerno odškodnino.

Iz poplavljenih krajev prihajajo vsako uro poročila o novih katastrofah in nesrečah. Prebivalstvo je demoralizirano. 300 tisoč oseb je brez strehe. Število mrtvih še ni natančno znano, krožijo pa naravnost fantastične vesti, po katerih naj bi bilo že kakih 1000 oseb izgubilo življenje. Gotovega pa ni v tem pogledu še nič.

V New Orleans prihajajo dan za dnem novi begunci, ki jih je voda pregnala z domače grude. Oblasti so zgradile veliko število barak in porazdelile šotore, kjer se bodo begunci za prvo silo nastanili. Ker je bilo proglašeno izjemno stanje v vseh poplavljenih pokrajinah, prihajajo iz drugih mest številna vojaška ojačenja. Iz New Yorka je bila odposlana v New Orleans ena divizija pehote.

Boji v Maroku

MADRID, 28. Uradna španska vest pravi, da so španske čete, ki so se bile utaborile v Admanu, zasedle gričevje, s katerega je mogoče obvladovati dolino Tagsund. Izgube Rifovcev v zadnjih spopadih znašajo 40 mrtvih in 40 ranjenih.

Politične beležke

Jugoslavija, Čehoslovaška in Vatikan

Agenciji «Ceps» poročajo z Dunaja:

V tukajšnjih cerkvenih krogih se zatrjuje, da napredujejo pogajanja med Jugoslavijo in Vatikanom za sklenitev konkordata zelo povoljno. Lahko se pričakuje, da bodo rešena v najkrajšem času nekatera izmed najtežjih vprašanj. Isti krogi zatrjujejo, da se je začela pogajati tudi Čehoslovaška in da so pogajanja že precej napredovala. Obe vladi — jugoslovenska in čehoslovaška — zasledujeta pri teh pogajanjih podobne cilje. Obe si hočeta zajamčiti čim večji vpliv na življenje katoliške cerkve, v glavnem pa imeti proste roke pri imenovanju cerkvenih dostojanstvenikov in organizacij. Kakor se naglaša, obetata obe državi sv. stolici, da bosta preprečili takcimenovani kulturni boj, da povrneta vsaj en del zaseženega cerkvenega imetja in da bosta dovoljevali otvarjanje cerkvenih šol na svojem ozemlju.

Med zahtevami Jugoslavije je tudi, da sv. stolica dovoli rabo slovanskega bogoslužnega jezika na vsem jugoslovenskem ozemlju. Vatikan ni tej zahtevi posebno nasproten in bi bil pripravljen razširiti to predpravico tudi na Čehoslovaško. Simpatije sv. stolice napram gibanju za ujedinjenje cerkve gre tako daleč, da je pripravljena dovoliti katoliškim duhovnikom v Jugoslaviji in v Čehoslovaški, da se lahko poročijo.

Tukajšnji cerkveni krogi — zaključuje praška agencija — niso posebno navdušeni za te načrte ter opozarjajo na nevarnost, ki da bi grozila potem narodnim manjšinam v obeh državah.

Popust na železnicah za v Rim

Po sklepu ministrskega sveta so bili dovoljeni posebni popusti 30% v prid vsem onim potnikom, ki se odpeljejo iz katerekoli postaje kraljevine v Rim, da prisostvujejo sportnim tekmovanjem in slavnostim «Primavera Romana».

Popust znaša 30% diferencialne tarife in sicer za tja in nazaj ter velja za 15 dni, računajoč od dneva odhoda z vseh postaj razen onih v Laciju, in za pet dni pri potnikih iz Lacija. Potniki se lahko ustavijo na medpotnih postajah. Listek za nazaj mora biti potrjen od Comitato in Roma, Via Colonna 52, I. n., kateremu bo treba plačati 5 lir pristojbine za vsak listek izdan od postaj v Laciju, in 10 lir za vse ostale listke. Imenovani odbor izdaja tudi posebne izkaznice, ki dajejo pravico do raznih olajšav po hotelih in pri nekaterih predstavah.

Ti popusti bodo veljali od 1. maja in za ves čas svečanosti «Primavera Romana». Dobijo se popusti na ta način, da se potnik enostavno zglasi pri kateremkoli potniškem uradu ali pri blagajni na postaji ob svojem odhodu.

Naročajte in širite „EDINOST“

DNEVNE VESTI

Nabrežinski kamnolomi

Brez dvoma tvorijo tudi nabrežinski kamnolomi važen del narodnega gospodarstva in mislim, da bo na mestu, ako spregovorimo o tej važni obrti par besed.

Smotrenega in stalnega izrabljanja kamnolomov so se lotili že stari Rimljani. Dognali so, kje leži dober in zdrav kamen. Kamnolome so potem dobro opremili in zaposlovali v njih že takrat veliko delavcev.

V vsej nabrežinski okolici so zadeli povprečno na zdrav kamen. Prvi kamnolom, ki so ga otvorili, nosi še danes po njih ime «Cava Romana» (Rimljanski kamnolom), v katerem najdemo še sledove, kako so tedanji kamnoseki z najpriprostejšim orodjem lomili in obdelovali velike kamnate plošče. Nabrežinski kamen se je uporabljal za mostove, palače in templje, kar pomeni, da je kamen prvovrsten. Gmajne, na katerih se nahajajo sedanji kamnolomi, so bile državna last in jo je država prepustila zasebnikom proti gotovi odškodnini. V srednjem veku, pravijo je bilo po vsej nabrežinski okolici okrog 100 več ali manj razvitih kamnolomov, kateri so bili po večini v posti Nemcev, Italijanov, Švicarjev i. t. d.

Pozneje zabeležimo tudi imena domačih podjetij kakor: Radovič, Canarija, Gruden, Pregarc, Pertot i. t. d.

Pred vojno so se izvažali kameniti izdelki v vsa avstrijska mesta, kakor na Dunaj, v Budimpešto, Trst, Prago i. t. d. Pa je tudi dobro poznan nabrežinski kamen v Nemčiji, v Belgiji, v Egiptu, v Angliji, na Turškem, v Zedinjenih državah itd.

V kamnolomih je bilo zaposlenih mnogo domačinov Kraševcev kot tudi Furlanov; mnogi so potem ostali za vedno pri nas (takozvani «javarji»). Celo daljnih Kalabrežov in Črnogorcev je bilo mnogo. S Krasa so hodili po več ur daleč na delo, kakor: iz Vojščice, Temnice, Kostanjevice, Gorjanskega, in se zvečer vračali domov.

Nekaj podatkov iz leta 1912. Iz nabrežinskih kamnolomov se je izvozilo 6.500 kubičnih metrov kamenja. V 45 kamnolomih so izvršili za 6 milijonov kron dela. Kamnolomi so bili tako-le opremljeni: Imeli so 55 dvigalnikov, 210 vinčev, 4000 m žice za vezanja kamna, 7 km železniškega tira z dvema lokomotivama, 65 parnih lokomotiv s 690 konjskimi silami. Žag je bilo 55, stružcev za profile 27, stružnikov 36, strojev za likanje 33 in 35 pnevmatičnih orodij. V obratih je bilo zaposlenih 2500—3500 ljudi. Pri tem je treba upoštevati še druge kakor kovače, kolarje, trgovce in dr., ki so živeli v posredni ali neposredni zvezi na račun kamnoseške obrti. Z gotovostjo se torej lahko trdi, da so kamnolomi prehranjevali 15.000 ljudi, iz česar je razvidno da so igrali ogromno gospodarsko ulogo pri naših Kraševcih.

Med vojno, ko je bila Nabrežina izpraznjena in so njeni prebivalci morali zapustit domove in se podati večinoma v nezdrava begunska taborišča, je bila vsa vas s kamnolomi in lepimi hišicami z vso vrednostjo, premičnino in nepremičnino, prepuščena krutosti avstrijskega vojaštva. Iz lepih kamnoseških delavnic so vse stroje raznesli in pobrali; napravili so konjske hleve, stanovališče vojakov i. t. d. Kamnolome pa so uporabljali za skladišča municije kaverne in jih opremili na ta način da so bili lahko varni pred granatami in bombami. Z eno besedo so uničili vse, kar se je dalo sploh uničiti iz enega ali drugega ozira.

Prihodnjič pa nekaj o današnjem položaju nabrežinskih kamnolomov, s posebnim ozirom tudi na položaj delavstva, ki je v njih zaposleno. **K.**

Red izplačevanja pokojnin

Izplačevanje pokojnin, s strani odseka kr. zakladnice (Piazza Nicolò Tommaseo št. 3) se bo vršilo po sledečem redu:

1) **Civilni in vojaški upokojenci izpod bivše vlade:** a) vdove in sirote (vhod z ulice Canal Piccolo): 30. IV. št. 1—900, 2. V. št. 901 do 1760, 3. V. št. 1761—6820, 4. V. št. 6821—12000, 5. V. št. 2001 dalje.

b) direktni upokojenci (vhod s Piazza Verdi): 30. IV. št. 1 do 1100, 2. V. št. 1101—2600, 3. V. št. 2601—9100, 4. V. št. 9101—18600, 5. V. št. 13601 dalje.

2) **Invalidi, vdove in sirote bivše avstrijske armade (začasne podpore):**

a) Invalidi (vhod s Piazza Verdi): 11. V. vsi;

b) vdove in sirote (vhod z ulice Canal Piccolo): 11. V. vse.

Vsi predujmi brez pokojninske knjižice se izplačajo 29. aprila.

Svote za sekvestre in alimente se bodo izplačevale 5. maja (vhod s Piazza Verdi).

Upokojenci, ki ne pridejo na dan, ki je zanje določen, bodo morali čakati do konca in naj se predstavijo 14., 16., 20., 23., 24., 27. in 28. maja.

ROJSTNI DAN ČISTITLJIVEGA STARČKA.

Pišejo nam:

Biserni mašnik preč. gospod Janez Wester, župnik skozi 40 let v Otaležu, je praznoval dne 18. aprila t. l. svoj 89. rojstni dan. Rodil se je na Bledu 18. aprila 1838. Sedaj živi v pokoju v Škofji Loki. Bog mu daj, da bi preživel svoja stara leta v srečni zadovoljnosti!

«La Politica Aeronautica dell'Italia fascista»

Pod tem naslovom je izšel v založi tiskarne poslanske zbornice govor, ki ga je imel v poslanski zbornici 29. marca 1927. državni podtajnik Italo Balbo o politiki vlade glede zrakoplovstva in letalstva. Brošura obsega 75 strani.

Iz tržaškega življenja

Odprta noč in dan so groba vrata, al' dneva...

Včeraj zjutraj okoli 9. ure je stopil v kavarno «Montorsino» v Rojanu mož kakih 50 let, sedel k mizi, si naročil čašico kave ter se nato poglobil v čitanje listov. Čez nekaj časa je neznanec nenadoma omahnil vznak na svojem sedežu, parkrat slabotno zastokal in padel v nezavest. Navzočni so priskočili in skušali na kak način pomagati siromaku, a ker se ta ni zavedel, je bil naposled poklican na pomoč zdravnik rešilne postaje, ki je pa, prišedši na lice mesta, mogel samo ugotoviti, da je neznanec že mrtev; zadela ga je srčna kap. Po oblastvenem izvidu, ki so ga izvršili rojanski orožniki, je bil mrtvec prepeljan v mrtvašnico mestne bolnišnice. Pozneje je bil neznanec identificiran; je to 55-letni upokojeni uradnik Anton Antončič, stanujoč v ulici Udine št. 4.

Iz tatinskega dnevnika.

Predpreteklo noč so se neznani zlikovci preplezali čez ograjo pred nekim novim poslopjem, ki ga gradé v ulici Tagliapietra, ter ukradli 60 praznih vreč za cement in razno zidarsko orodje na škodo inž Konrada Seineca, ki ima v najem gradbeno delo. Tatvina je bila javljena orožnikom.

Razne nezgode.

Ko je 38-letni mehanik Peter Rodovcich, stanujoč v ulici Istria št. 4, včeraj zjutraj pri delu na parniku «Contealto», ki ga grade v ladjedelnici S. Marco, vrtal z električnim svedrom železno ploščo, mu je oster drobec železa priletel v levo oko ter mu predrl roženico. Nesrečni delavec je dobil prvo pomoč od zdravnika v ladjedelnici, pozneje pa se je podal v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v okulistični oddelek.

— Včeraj popoldne je 2-letna Celestina Micheluzzi, stanujoča v ul. Ginnastica št. 26, dobila v roke mizarski vijak in ga — takšni so pač otroci — nesla k ustom. Nesreča je hotela, da ji je naposled vijak zdrknil v požiralnik in zlezel v želodec. Mati, ki je zapazila, da se otroče davi, in da nima več v rokah vijaka, je takoj uganila, kaj se je zgodilo. Vsa prestrašena je prenesla malo Celestino v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v kirurgični oddelek. Zdravniki upajo, da jo bodejo rešili sitnega vsiljenca brez operacije.

— 29-letni težak Josip Girolini, stanujoč v ulici Cologna št. 13, se je včeraj popoldne med delom v nekem skladišču v prosti luki V. E. III. tako nalezel vinske kapljice, da ga okoli 18. ure, ko se je odpravil domov, noge nikakor niso hotele več ubogati. Idoč mimo skladišča št. 4, se je mož tako nerodno zatekel, da je izgubil ravnotežje in padel. Pri tem je zadobil hudo rano na desnem sencu ter si pretresel možgane. Dobil je prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, ki ga je nekdo od mimoidočih poklical na lice mesta; nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

Tržaško sodišče

Sleparije ali kaj?

Anton Macorsich, uradnik pri tržaški mestni plinarni, je stal pred tržaškim senatom v družbi s tovariši Josipom Travan, Marijem Cechet, Vincencem Biancato, Jakobom Bisiach in Nicolom Piscardi, obtoženim sleparije na škodo imenovane plinarne. Glavni obtoženec je Macorsich, ki je bil zaposlen pri oddelku za plače in ravno tu je bil izvor sleparije, radi katere je bila plinarna oškodovana za približno 1200 lir. Macorsich je namreč slabo računal dohodke gorimenovanih in sicer vedno v precej višjem razmerju. Tako da so vsi dobili več, nego bi morali. Računanje plač je precej zamotano in seveda ni prišlo takoj na dan. Knjigovodstvo se vodi v plinarni z zaključki od srede na torek. Neke srede je načelnik oddelka za plače Emilij Redaelli pogledal v zavitke, v katerih so delavci prejemali plače, in našel v njih prevelike svote. Obvestil je o tem koj ravnatelja Alojzija Guillermin, ki je koj uvedel preiskavo o stvari. Dognal je, da je več delavcev dobivalo prevelike zneske v dobi od julija do septembra pr. l. Dognal je tudi, da je temu «povišku» plače bil kriv Macorsich, ki je računal previsoko izredno delo.

Seveda je ravnateljstvo plinarne stvar takoj naznanilo, kajti vse je izgledalo, da je Macorsich bil domenjen s tovariši, ki so imeli pri vsej stvari precej dobička.

Na obravnavi je Macorsich priznal dejanje v celoti, vendar pa pravi, da ni storil tega namenoma, temveč da je udan pijači in da mu je ta večkrat uničila vse možnosti misliti in mu tudi jemala voljo do računanja. Kar se tiče obtožbe ponarejanja pisave načelnika Redaelli, pravi, da je moral tako ravnati, da popravi svoje napake. Od vsega ni imel niti vinarja dobička in se smatra vsaj moralno nedolžnim.

Vsi drugi obtoženci pravijo, da so sicer opazili ,da dobivajo tedensko malenkostno višje zneske, toda niso mogli vedeti tega, kar je zagrešil Macorsich, ker niso znali, radi tolikih pritrgljajev in dodatkov, ki jih imajo delavske plače, sami računati, koliko jim pravzaprav pritiče. Vsi trde da so nedolžni.

Načelnik oddelka Redaelli Emilij, potrdi vse točke obtožnice. On je kot edina priča in zastopnik mestne plinarne.

Branili so odvetniki Robba, Zennaro in Kezich. Ker je državni pravdnik zahteval za vse druge oprostilno razsodbo, je le odvetnik Kezich, ki je branil Macorsicha, nastopil v daljšem govoru, v katerem je poudarjal, da je Macorsich udan pijači in da ni nameraval nikakor škodovati plinarni. Sam ni imel nikakega dobička in radi tega mora sodišče tudi zanj priglasiti oprostilno razsodbo.

Vsi obtoženci so bili oproščeni, ker njih dejanje ne tvori zločina.

Osem otrok brez očeta...

Josip Velissani, 51-letni možakar, je bil pred časom naznanjen od nekaterih prebivalcev Grete, radi krvoskrunstva. Naznanilo ga ni morda kakšno dekle, kakor rečeno, temveč nekateri sosedje, katerim se je njegovo življenje zdelo precej čudno. On namreč stanuje na Greti s svojo sestro Marijo, ki ni poročena in ima v hiši lepo kopico osmero otrok. Nikdo ni videl te ženske nikdar v družbi nikakega moškega. Tega si razne ženske niso mogle nikakor raztolmačiti in tako je prišlo, da je začel cav. Maldura, komisar javne varnosti tozadevno preiskavo. Pri stvari mu je — nevedè in nehotè — pomagal starejši sin Marije Velissani, ki je povedal, da stanuje, oziroma živi Josip Velissani z Marijo v eni sobi.

Razne priče, sami sosedje, med katerimi najdemo imena Josip Sciezzi, Marija vd. Krekich, Ivan Policardi, Stefanija Carli, Karla vdova Gregorič, Pierina Stubel, Jakob Tomè, Edvard Castellani, Italia Rastelli, Palma Lonzato, Marija Silla, Paskval Catanzaro, Anton Jernejčič, Marija Okretić, Ana Pavla Živic, Lucija Russo, Ana Bronzin in Marija Lencos, so trdile, da so govorice osnovane in da je Marija Velissari bila zelo ljubosumna na svojega brata.

Toda Marija taji odločno. Pravi na vprašanje, da se ne spominja več dobro, kdo so pravzaprav očetje mnogobrojne družine. Pravi, da je imela tri ljubimce, toda tudi imena teh je pozabila.

V vsem ima osem otrok. Štiri z nekim Susichem. Ta je umrl med vojno, sicer bi jo brezdvomno poročil. Od drugih dveh je imela po dva otroka.

Brat Josip pravi, da je nedolžen. Ima rad svoje nečake, vse, brez izjeme.

Obtoženci so bili oproščeni radi pomanjkanja dokazov.

Prihodnje zasedanje tržaške porote začne, kakor se predvideva, v drugi polovici meseca junija. Predsedoval mu bo še predsednik Gian Batista Ferri.

TELESNA VZGOJA
SPORT

Tehnično vodstvo nogometa

Uradno:

D. K. N. Tommaseo javlja za nedeljsko tekmo forfait. Toliko na znanje S. D. Obzor in sodniku g. Novaku.

Potrjujemo pismo poslano S. K. Olympu, brez pečata.

Prosimo tehničnega komisarja goriškega podsaveza da nam javi, ali igra goriška «Sparta» finalne tekme. T. V. N.

Š. K. Jadran - Herpelje.

Ste pripravljeni igrati z nami v nedeljo 1. maja ob 16. uri nogometno tekmo na vašem igrišču? Odgovor v nedeljski «Edinosti». — Š. O. Zastava - Lonjer.

S. D. «Primorje» S. K. «Concordia»

Javljamo vam, da smo pripravljeni odigrati prijateljsko nogometno tekmo v nedeljo 1. V. na igrišču «Adrije».

V nedeljo naj se zberejo v društvenih prostorih točno ob 12.30. sledeči igralci.

Trobec J., Čuk I., Sosič M., Trampuš I., Martelanc, Lukša J., Milič, Miani V., Krpan N., Husu R., Husu A., rezerve: Segina M., Čuk K., — Vodja.

S. D. Adria - Trst

Prosimo odgovora, če ste pripravljeni odigrati v nedeljo 1. 5. z z našo prvo četo prijateljsko tekmo na Vašem igrišču.

S. K. Concordia.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Planinsko društvo v Gorici.

V nedeljo, 1. maja t. l. izlet čez Trnovo na hrib Sv. Mihaela. Kosilo iz nahrbtnika. Zbiranje na Katarinijevem trgu ob 6.30. uri zjutraj.

IDRIJA.

Pozni sneg. Lepi, gorki dnevi tega meseca ter pomladanski vetrovi so popolnoma osušili naša polja in travnike in marsikdo je željno pričakoval potrebnega dežja. V nedeljo zjutraj se je nebo od juga pooblačilo in pričel je padati miren in pohleven dež ,ki je z malimi presledki rosil celi dan .Zvečer pa je zapihal sever, bliskalo je in grmelo ter okrog polnoči pričelo snežiti. Padlo je tudi v nižavi snega kakih 6 do 8 cm na debelo. Da bi bilo to par ur preje, bi bili imeli res «belo nedeljo». Najbrž zadnji sneg letošnje zime, se je moral takoj drugi dan umakniti solnčnim žarkom. Na splošno je letošnja pomlad zelo lepa in delo po njivah dobro napreduje, kar se o zadnjih letih ne more trditi. Tudi gozdi so še precej zeleni in sadno drevje pričenja cvesti. Ker bo cvetelo precej pozno, je upanje, da bomo imeli dobro sadno letino, če se pozneje kaj ne poslabša.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Nenavaden oglas

V mnogih amerikanskih listih je bil objavljen nenavaden oglas. Bogata Američanka, miss Ema Gallaphes v Evanstonu se je obrnila do žensk z vprašanjem, katera mlada dama v starosti od šestnajstega do dvajsetega leta bi bila pripravljena, prodati ji za dobro ceno košček kože. Gallaphes je zadobila namreč pred kratkim pri neki eksploziji hude opekline. Zdravniki se trudijo, da bi sežgano kožo nadomestili z zdravo kožo, zato bi pa potrebovali tri in trideset kvadratnih cm kože. Za vsak cm² se ponuja 200 dolarjev. Že to v resnici lepa cena, toda doslej se ni oglasilo mnogo dam, zato je verjetno, da bo morala Gallaphes zvišati ceno, ako bo hotela dobiti potrebni kos kože.

Če oče kaznuje

Pred kakimi 14 dnevi je neki prekupčevalec iz New Yorka, Abraham Eglington, položil svojo dvajsetletno hčer Lillian čez kolena in jo po starem običaju našeškal. Užaljeno dekle je šlo in tožilo očeta. Vršila se je razprava in oče je bil kaznovan na petdeset dolarjev globe. Ob enem je moral svečano obljubiti sodniku, da ne bo nikdar več uporabljal takega «mazila».

ZAHVALA.

Globoko ganjeni in iznenadeni ob izrazih tolikega sočutja povodom bridke izgube našega predragega, nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica, gospoda

Antona Abram-a

veleposestnika, dolgoletnega predsednika cestn. odbora, člana okrajn. šolskega sveta itd.

se iskreno zahvaljujemo vsem onim, ki so nam v dnevih žalosti stali ob strani in na katerikoli način pomagali ter skušali olajšati težko našo bol.

Posebno zahvalo izrekamo velec. gosp. dr. Josipu Wilfanu, drž. poslancu, in preč, g. Virg. Ščeku, bivš. drž. poslancu, za ganljiva nagrobna govora.

V prijetno dolžnost si štejemo zahvaliti se tudi v prvi vrsti častiti duhovščini, bivš. članom cestnega odbora in okraj. šolskega sveta, zastopnikom županstev, šolskemu vodstvu v Štanjelu in Kobjeglavi, domačemu pevskemu zboru za ganljive žalostinke ter zlasti g. Josipu Dugulinu v Pragi.

Z najiskrenejšo hvaležnostjo se spominjamo sploh vseh sorodnikov, prijateljev in znancev, ki so v tako ogromnem številu prihiteli ne le s Krasa, ampak tudi iz Vipavske in še celo iz Tržaškega in Goriškega, da so spremili našega nepozabnega dragega pokojnika na njegovi zadnji poti in tako počastili njegov spomin.

TUPELČE, 27. aprila 1927.

Jožefa roj. Kavčič, soproga. **Marija, Adela** por. Košuta, hčeri. **Dr. Anton, Inž. Edvard,** sinova. **Sestre in drugi sorodniki.**

DAROVI

O priliki krstne slave Ljubomira je darovalo omizje Lit 30.— za Š. O. «Zastava» v Lonjerju.

Srčna hvala!

Posojilnica v Ajdovščini darovala 200.— lir «Šolskemu društvu».

Ker je dočakal 70.leto starosti, je daroval o priliki svojega imendana g. Juri Pregarc L 7.— «Šolskemu društvu».

O priliki srebrne poroke zakoncev Plesničar je darovala Nada Jelen L 5.— «Šolskemu društvu».

Za refekcijo pri Sv. Jakobu daruje ga A. T. lir 5.—.

Vsem cenjenim darovalcem prav iskrena hvala!

RODOLJUBI, POSNEMAJTE!

BORZNA POROČILA.

Trst, 28. aprila 1927.

Amsterdam 740—750, Belgija 257.50—282.50, Francija 73—73.50, London 90.75—91.05, New-York 18.63—18.68, Španija 322—332, Švica 358—362, Atene 24.75—25.25, Berlin 438—448, Bukarešt 11.85—12.35, Praga 55.15—55.65, Ogrska 321—331, Dunaj 269—269, Zagreb 32.65—33.15.

Uradna cena zlata (27. IV.) L 365.12; vojnoodškodninske obveznice L 62.95.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Podbrdo J. G. Niste vi prvi, ki se v dolgem dopisu pritožujete čez vašega obmejnega komisarja. Ne smemo pa o tem razpravljati javno v časopisju. Oglasite se še.

«Prizadeti» iz Črnega vrha: Dopis prejeli, se nam ne zdi primeren za objavo. Morda bi bilo dobro, da stopite dva trije k g. župniku ter mu pojasnite, da niste napravili tega, česar vas je dolžil v pridigi na Veliko noč.

Roberts: Vašega članka o prireditvah ne moremo priobčiti, ker bi bil v sedanjem položaju neumesten. Pa brez zamere.

Na razna vprašanja: Naslov g. Andreja Gaberščeka je sledeč: g. A. Gaberšček Wien VII Stiftgasse 21.

Š. K. iz Gorice: Kar nam pišete v vpisovanju vojaških novincev v kolonijalne čete za Libijo, je pač prostovoljna zadeva vsakega posameznika, ki jo mora dobro premisliti, predno se za tako stvar odloči. Dopis ne more priti v javnost. Vsak Vaš dopis radi sprejmemo.

POSLANO*)

Idrija pri Bači.

Tem potom se zahvaljujem vsem članom tukajšnjega «Prosvetnega društva», da so me na zadnjem občnem zboru izvolili za društvenega tajnika in jim obenem naznanjam, da sem bil te dni pod silo razmer prisiljen odstopiti. Onim pa, ki so me s svojim podlim in zahrbtnim obrekovanjem prisilili do tega koraka, odpuščam vse njihovo brezvestno ravnanje napram meni, ker vem, da ne vedo, kaj delajo. **Josip Šuligoj.**

*) Za članke pod tem naslovom odklanja uredništvo vsako odgovornost.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 540

ZLATARNA N. Borsatti & Figlio, Trst, Corso 47 (lekarna Rovis) popravlja, prodaja in kupuje zlato, srebro po poštenih cenah. Govori se slovenski. 536

KAKAO De Jong's, holandski, zasluži prednost radi njegove pristnosti in izborne kakovosti. 513

V DOBRAVLJAH št. 71, pri Ajdovščini, tik državne ceste, se proda večje zemljišče, obstoječe iz vinograda, njive in senožeti. 542

KOLO, dirkalno, se proda radi selitve. Ugodna cena. Barkovlje 151 trgovina 550

HIŠI, dve, v Rojanu, Moreri 7b, nosi 16.000, se prodata za 160.000, z oddajo spodaj nahajajoče se gostilne in mirodilnice. 551

POHIŠTVO, rabljeno, se proda, Via Coroneo 13 Keršovani. 548

ŠOLA za krojenje, šivanje, vezenje in izdelovanje klobukov. Odprtje 1. maja. Donda-Klampferer, Lavatoio 5, I. 535

SMILAJOD (Trpoški sok), izborno sredstvo proti arteriosklerozi, revmatizmu in težkemu dihanju, kašlju in katarju, uspešno čistilno sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50 let, se prodaja samo v lekarni Castellanovich, Trst, via Giuliani 42 (paralelna ulica Via dell'Istria). 539

Posojilnica za II. tržiški okraj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v TRNOVEM

vabi na

XXXI. redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 8. maja 1927. ob poldveh popoldne v zadružnih prostorih v Trnovem.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelništva.
2. Poročilo in nasveti nadzorništva.
3. Odobritev letnega računa za upravno leto 1926.
4. Volitev načelništva in nadzorništva.
5. Slučajnosti.

(567) **Načelništvo.**

Opomba: Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen vsled nezadostnega števila zastopanih deležev, se bo vršil občni zbor v smislu § 35. zadružnih pravil čez pol ure in z istim dnevnim redom in bo brezpogojno sklepal ne oziraje se na število prisotnih članov.

PODLISTEK (87)

V. I. KRIŽANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

— Ne krivdi sebe, Hugo. Sramoto, ki sem ti jo napravila, je bila tako velika, da je morala do skrajnosti razdražiti naglega in ponosnega človeka, kakor si ti. Toda ti si poravnal svojo krivdo. Moja usoda je še prelepa za tako grešnico, kot sem jaz. Umiram v spravi s teboj, tvoja dobrotljivost skrbi za moje negovanje in kolikor je mogoče mi lajšaš trpljenje. Poleg tega pa sem mirna glede Violine usode. Zame kakor zate je moja smrt rešitev: ali bi me mogel trpeti poleg sebe brez odvratnosti po vsem, kar me je oskrunjalo in poniževalo? Ne, ne, Bog je vse prav uredil. Sprejel je tvoje kesanje, ti odpustil in ti vrača prostost. Mlad si, Hugo, in pozabil me boš; našel boš drugo žensko, ki ti bo dala mirno srečo in bo požrtvovalna mati otrok.

Bankir je zmajal z glavo.

— Ne, Ruta, ne sprejmem več na svojo odgovornost bodočnosti nobene duše. Delo in otroka bodo izpolnjevali moje življenje.

Po tem važnem pogovoru je Samuel podvojil svojo skrb za bolnico, izpolnil ji je vsako željo, presedel po cele noči poleg njene postelje ter ji posvečal vsako prosto minuto in si prizadeval jo raztresti. Prišla je pomlad; toda to prebujenje narave, ki vlije vsakomur nove moči in novo življenje, ni blagodejno vplivalo na Rutino zdravje; postajala je vedno slabša in bledejša; njene oči, ki jih je bolezen razširila, so gorele z onim ognjem, ki se zdi, da odhaja z letečo dušo kot odraz domovine, kamor se duša vrača.

Ko je bankir nekega dne prišel k ženi, jo je našel zamišljeno, potrto in nemirno.

— Kaj te vznemirja, bedna moja prijateljica? — jo je vprašal Hugo in sedel poleg nje. — Povej mi vse; in če je le v moji moči, te umirim in zadovoljim, bodi uverjena o tem.

— Ti bereš moje misli, — je odgovorila Ruta in zardela: — da, imam še neko željo, morda je to moja zadnja želja v tem življenju, toda bojim se, da bi se ne užalil, ako ti jo povem.

— Ne boj se; z ničemer me ne boš razžalila in z veseljem izpolnim tvojo željo; tudi če bo zame žrtev; le pogumno govori!

— Hotela bi... — je začela Ruta z neodločnim glasom: — hotela bi še enkrat videti kneza O. Samo ne misli, Hugo, da me k temu naganja kako nedovoljeno čuvstvo; vrnila sem se k svoji prvi ljubezni in ti boš moja zadnja misel... (Vzela je moževo roko in jo pritisnila k svojim ustnam). Toda, glej, danes sem prebrala nekatera njegova pisma, ki jih je pisal Netozuju: iz njih je razvidno, da je bil dober napram meni in da se boji za otrokovo usodo: on nam je mnogo pomagal! Zato bi se mu hotela zahvaliti za njegovo velikodušnost in ga umiriti glede Violine usode in mu povedati, da sva krščena.

Ko je zapazila, da je bankirjevo obličje zardelo, je utihnila in ga boječe pogledala s solzami v očeh.

— Zelo rad bi izpolnil tvojo željo, če bi to bilo samo od mene odvisno, — je odgovoril s tresočim se glasom mladi mož. — Toda ali te bo hotel knez videti? Ti ne veš, da se je knez kmalu po tvojem odhodu spri z ženo in da sta se razstala; toda zdaj, tega bo nekaj več kakor leto dni, sta se spravila. Mogoče je, da se mu bo v ognju nove sreče zdelo neprevidno...

— Sestati se s svojo prejšnjo ljubico? — je zašepetala Ruta. — Da, bolje je, če se odrečem svoji želji, naj uživa srečo.

— Ne vznemirjaj se po nepotrebnem; tvoja želja je povsem pravilna; zato bodi uverjena, da če je le mogoče, ti jo izpolnim.

Ko je prišel v svojo sobo, je Hugo začel hoditi gori in doli od razburjenja. Misel, da bo Raul stopil čez prag njegove hiše, mu je bila neznosna: od druge strani pa si je rekel, da je popolnoma prav, če privede tega oholega aristokrata semkaj ter mu predoči njegov prestopek.

Bankir se je naglo odločil, vzel pero in napisal:

«Knez, ženska, ki ste jo nekoč zapeljali, umira od jetike; njeni dnevi so sešteti; ker ji je znano, da ste velikodušno skrbeli za njeno in potrebe svojega otroka, vas želi videti zadnji krat, se vam zahvaliti in vam pokazati vašo hčerko. Če želite izpolniti prošnjo umirajoče, knez, jo lahko obiščete pri meni. Ker poznam vašo občutljivost v nekaterih stvareh, se mi zdi potrebno pristaviti, da sta mati in hčerka krščeni. Hugo Meier».